

21 SEP. 1993

Byrådsmedlem Poul E. Gustafsson
Toftegårdsvej 43
3520 Farum

1. k.
1992/1071/207-1
he

2.-3. Se sidst i brevet

I brev af 4. januar 1993 med bilag har De rettet henvendelse til Indenrigsministeriet i anledning af Tilsynsrådet for Frederiksborg Amts udtalelse af 21. december 1992 vedrørende Farum Kommunes betaling af advokatbistand til borgmesteren i en retssag, der er anlagt af Dem mod borgmesteren.

De har i brevet anført, at De står helt uforstående over for, at en borgmester kan anvende kommunens advokat i en injuriersag. De har endvidere anført, at byrådet ikke på noget tidspunkt har været indblandet i sagen og derfor ikke har kunnet tage stilling til, om der var hold i Deres påstand. I den anledning har De anmodet Indenrigsministeriet om at tage stilling til, dels om skatteborgerne i Farum Kommune skal afholde alle udgifter i en sag mellem borgmester Peter Brixtofte og Dem, såfremt De vinder sagen, dels hvorvidt De kan få dækket Deres udgifter i retssagen, såfremt De taber denne.

Det fremgår af sagen, at De - der på daværende tidspunkt var socialudvalgsformand, samt formand for bestyrelserne på institutionerne Gedevassevang og Fredtofteparken - den 10. oktober 1991 på Pensionistforeningens månedsmøde, der fandt sted på Gedevassevang, orienterede om besparelser på ældreområdet i 1992-budgettet, som var blevet vedtaget af byrådet dagen forinden.

Dagen efter, dvs. den 11. oktober 1991, udsendte borgmesteren følgende meddelelse til medarbejderne på institutionerne Gede-

vasevang og Fredtofteparken:

"Ifølge flere navngivne deltagere på pensionistforeningens månedsmøde torsdag, den 10. oktober 1991, har formanden for socialudvalget, der også er formand for bestyrelserne på Fredtofteparken og Gedevaselang, udtalt sig om personaleforholdene på Fredtofteparken og Gedevaselang. Til de ca. 50 fremmødte deltagere blev udtalt, at der skal fyres medarbejdere på Fredtofteparken og på Gedevaselang. I sidstnævnte tilfælde blev der direkte sat navne på 2 ansatte på Gedevaselang.

Denne fremføring finder jeg helt i strid med Farum kommunes personalepolitik, herunder tryghedsaftalen, der også gælder for de selvejende institutioner.

Jeg vil derfor gerne på byrådets vegne understrege, at de besparelser, der er vedtaget, skal gennemføres med respekt for tryghedsaftalen."

De har oplyst, at borgmesteren ikke forinden udsendelsen af skrivelser af 11. oktober 1991 rettede henvendelse til Dem.

Den 2. september 1992 udtog Deres advokat stævning mod borgmesteren med påstand om, at han tilpligtedes at anerkende, at hans referat af, hvad der passerede på pensionistforeningens månedsmøde i Farum Kommune den 10. oktober 1991 var ukorrekt, for så vidt angik de af Dem fremsatte udtalelser. I stævningen var det som anbringende for påstanden bl.a. anført, at De på mødet den 10. oktober 1991 alene havde givet en generel redegørelse for besparelserne på det sociale område, og således ikke havde omtalt afskedigelser af medarbejdere på de 2 institutioner.

På økonomiudvalgets møde den 29. september 1992 tiltrådte et flertal af udvalgets medlemmer borgmesterens forslag om, at sagen blev overdraget til kommunens advokat. De og 2 andre medlemmer af økonomiudvalget protesterede mod, at punktet var optaget på dagsordenen for mødet, og ønskede herefter ikke at deltage i sagens behandling, idet der var tale om et privat anliggende mellem Dem og borgmesteren.

I brev af 23. oktober 1992 anmodede De Indenrigsministeriet om at vurdere, om en borgmester i kraft af sit hverv har ret til fri advokatbistand fra kommunen, også i sager, der ikke har direkte relation til hans borgerlige ombud. De bemærkede herved

bl.a., at De havde anlagt sag mod borgmesteren for bagvaskelse og injurier, og at De således ikke havde anlagt sag mod kommunen eller byrådet.

Indenrigsministeriet oversendte brevet til besvarelse i Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt, der i brev af 21. december 1992 udtalte følgende:

"Tilsynsrådet finder ikke grundlag for at fastslå, at byrådets økonomiudvalgs beslutning om, at borgmester Peter Brixtofte under den omhandlede retssag skal repræsenteres af Farum kommunes advokat, er i strid med lovgivningen.

....

Tilsynsrådet har ved sin udtalelse lagt til grund, at referatet fra daværende borgmester Peter Brixtofte af, hvad De har udtalt på pensionistforeningens månedsmøde i Farum den 10. oktober 1991 og som er anført i borgmesterens ovenfor citerede skrivelse af 11. oktober 1991, må betragtes som meddelt af Peter Brixtofte i forbindelse med hans varetagelse af hvervet som formand for kommunalbestyrelsen.

Da der således efter tilsynsrådets opfattelse ikke er tale om en retssag vedrørende Peter Brixtoftes private forhold, vil hans udgifter til advokatbistand under behandlingen af den nævnte retssag lovligt kunne afholdes af kommunens kasse."

Af en udskrift af retsbogen for Retten i Hillerød, som Indenrigsministeriet har modtaget fra Dem den 9. juli 1993, fremgår, at De og borgmesteren den 3. juni 1993 tiltrådte et af retten udarbejdet forslag til forlig med følgende indhold:

"Sagsøgte, Peter Brixtofte, erklærer, at han, der ikke selv var til stede på mødet den 10. oktober 1991, forinden udfærdigelse af de som bilag 1 og 2 i sagen fremlagte udtalelser, stilet til bestyrelsen for Gedevasvang og til medarbejderne på Gedevasvang og Fredtofteparken, fra forskellig side var blevet bibragt den opfattelse, at sagsøgeren, P.E. Gustafsson, havde udtalt sig som anført.

Da sagsøgeren under det ved retten verserende anerkendelsessøgsmål har bestridt at have udtalt sig som citeret i bilag 1 og 2 skal sagsøgte udtale:

at der består forskellige meninger om, hvad sagsøgeren har sagt på mødet den 10. oktober 1991,

at sagsøgte ikke har udtalt sig mod bedre viden og

at sagsøgte forligsmæssigt kan tilslutte sig, at sagsøgeren alene har kunnet citeres for at have udtalt sig som anført i bilag 6, nemlig "at der skulle spares et beløb svarende til 1 stilling på Gedevassevang, men at han ikke nævnedes noget navn."

Af retsbogudskriften fremgår endvidere, at dommeren bestemte, at borgmesteren skulle godtgøre Dem udgiften til retsafgiften med 500 kr., og at hver part i øvrigt skulle bære egne sagsomkostninger.

I den anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

Det er almindeligt antaget, at kommuner ikke uden lovhjemmel kan yde økonomisk støtte til enkeltpersoner.

I overensstemmelse hermed vil en kommune ikke lovligt kunne yde økonomisk støtte i form af betalt advokatbistand til borgmesteren i sagsanlæg mod denne, der er uden sammenhæng med varetagelsen af dennes borgerlige ombud.

Det forhold, at der - som angivet af tilsynsrådet - ikke er tale om en retssag, der vedrører borgmesterens private forhold, er ikke tilstrækkeligt til, at det kan anses for lovligt at afholde udgifterne til borgmesterens advokatbistand af kommunens kasse. Det må herudover kræves, at retssagen vedrører borgmesterens handlinger eller optræden i forbindelse med varetagelse af hvervet som borgmester.

Borgmesteren er formand for kommunalbestyrelsen samt formand for økonomiudvalget. Endvidere har borgmesteren den øverste daglige ledelse af kommunens administration. Med de beføjelser, der herved er tillagt borgmesteren, er det sikret, at administrationen organisatorisk og personalemæssigt fungerer som en enhed. Om borgmesterens ledelsesfunktioner henvises i øvrigt til betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer m.v., side 48 ff.

Ved vurderingen af, om kommunen lovligt kan afholde udgifterne i forbindelse med en retssag mod borgmesteren i anledning af udtalelser, som denne er fremkommet med, må det afgørende derfor

være, om borgmesteren herved har udtalt sig i sin egenskab af borgmester og dermed under varetagelse af sine funktioner i henhold til den kommunale styrelseslov.

Uanset at borgmesteren har optrådt på kommunens vegne, kan der være tilfælde, hvor borgmesteren i forbindelse hermed er fremkommet med udtalelser, der klart er uden sammenhæng med dennes varetagelse af sine funktioner efter styrelsesloven, herunder udtalelser af mere personlig karakter, således at borgmesterens udgifter i forbindelse med en retssag desangående ikke lovligt kan dækkes af kommunekassen.

I den konkrete sag finder Indenrigsministeriet, at borgmesteren har udsendt meddelelsen af 10. oktober 1991 som led i varetagelsen af borgmesterhvervet. Endvidere er der efter ministeriets opfattelse ikke i den udsendte meddelelse udtalelser, som må antages klart at falde uden for borgmesterens varetagelse af sit hverv.

På denne baggrund har det efter Indenrigsministeriets opfattelse været lovligt, at økonomiudvalget den 29. september 1992 traf beslutning om, at borgmesteren under den retssag, som De havde anlagt mod ham, skulle repræsenteres af kommunens advokat, således at kommunen afholdt udgifterne ved advokatbistanden.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt Deres udgifter til advokat skal eller kan dækkes af kommunen, må dette efter Indenrigsministeriets opfattelse besvares benægtende. Søgsmålet mod borgmesteren var anlagt af Dem som privatperson, og Deres udgifter i denne forbindelse må således anses for at være kommunen uvedkommende.

En kopi af dette brev er sendt til Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt og Farum Byråd.

Med venlig hilsen

Emil le Maire

2. Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt

Not.:

Hvilket herved meddeles, idet der henvises til tilsynsrådets sag j.nr. 089-207-99-64-92.

3. Farum Byråd

Not.:

Hvilket herved meddeles.